

Ymateb i Ymgynghoriad / Consultation Response

Enw / Name:	Owen Evans
Rôl / Role:	Prif Arolygydd Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
E-bost / Email:	Prif-arolygydd@estyn.llyw.cymru
Rhif Ffôn / Tel No:	029 2044 6446
Dyddiad / Date:	24.10.2024
Pwnc / Subject:	Meini Prawf Cymeradwyo Drafft

Gwybodaeth gefndir am Estyn

Estyn yw Swyddfa Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. Fel corff y Goron, mae rydym yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru.

Ein prif nod yw codi safonau a gwella ansawdd addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Caiff hyn ei nodi yn Neddf Dysgu a Sgiliau 2000¹ a Deddf Addysg 2005 yn bennaf. Wrth gyflawni ei swyddogaethau, mae'n rhaid i ni ystyried:

- Ansawdd addysg a hyfforddiant yng Nghymru;
- Y graddau y mae addysg a hyfforddiant yn bodloni anghenion dysgwyr;
- Y safonau addysgol a gyflawnir gan y rhai sy'n cael addysg a hyfforddiant yng Nghymru;
- Ansawdd arweinyddiaeth a rheolaeth y darparwyr addysg a hyfforddiant hynny, gan gynnwys p'un a yw'r adnoddau ariannol sydd ar gael i'r rhai sy'n darparu addysg a hyfforddiant yn cael eu rheoli'n effeithlon a'u defnyddio mewn modd sy'n cynnig gwerth am arian;
- Datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol dysgwyr; a'r
- Cyfraniad a wneir at les dysgwyr.

Mae ein cylch gwaith yn cynnwys (ond nid yn unig) meithrinfeydd a lleoliadau nas cynhelir, ysgolion cynradd, uwchradd, arbennig a phob oed, ysgolion annibynnol, unedau cyfeirio disgyblion, addysg bellach, dysgu oedolion yn y gymuned, gwasanaethau addysg llywodraeth leol, dysgu yn y gwaith, a hyfforddiant cychwynnol athrawon.

Gallwn roi cyngor i'r Senedd Cymru ar unrhyw fater sy'n gysylltiedig ag addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Er mwyn cyflawni rhagoriaeth i ddysgwyr, rydym wedi pennu tri amcan strategol:

- Darparu atebolrwydd i ddefnyddwyr gwasanaeth ar ansawdd a safonau addysg a hyfforddiant yng Nghymru;
- Llywio datblygiad polisi cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru;
- Meithrin gallu i wella'r system addysg a hyfforddiant yng Nghymru.

¹ Caiff y ddeddf hon ei disodli gan Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, pan fydd y darpariaethau ansawdd yn dechrau.

Nid yw'r ymateb hwn yn gyfrinachol.

Ymateb

Cyflwyniad

Rydym wedi codi pryderon yn y gorffennol ynglŷn â'r cymhwyster sgiliau cyfannol, yn cynnwys sgiliau bywyd, sgiliau gwaith a'r prosiect sgiliau cyfannol.

Rydym wedi dweud bod y gyfres sgiliau cymwysterau, yn cynnwys sgiliau bywyd, sgiliau gwaith a chynigion prosiect personol yn destun pryder. Byddai'n bwysig fod sgiliau'n cael eu hintegreiddio mewn asesiadau a chymwysterau eraill. Mae hefyd yn bwysig nodi nad oes angen cymhwyster ar lawer o'r sgiliau hyn, o reidrwydd.

Bydd yn bwysig cymhwyso'r meini prawf yn gyson wrth ystyried y cymwysterau a gyflwynwyd.

Cwestiynau'r ymgynghoriad

1. Cyrsiau Tystysgrif Alwedigaethol Addysg Uwchradd (TAAU)

Mae'n ymddangos bod y rhain yn rhoi digon o fanylion er mwyn cymeradwyo cyrsiau posibl. Maent wedi'u cysylltu'n briodol â'r cymwysterau Sylfaen. Gellid dirnad bod y pynciau a restrir wedi newid ychydig iawn ers y cyrsiau NVQ blaenorol. Er mwyn i'r cyrsiau symud oddi wrth yr amgyffrediad hwn, bydd yn bwysig i brofiadau ymarferol fod yn berthnasol a phriodol.

2. Y Gyfres Sgiliau: Sgiliau Bywyd a Sgiliau Gwaith

Disgrifwyr bras yw'r nodau, ar y cyfan, ac mewn llawer o achosion, gallent fod yn berthnasol i unrhyw agwedd, er enghraifft "gwaith tîm – datblygu sgiliau dysgwyr i gydweithio mewn grŵp, gan gymryd gwahanol rolau a pharchu safbwyntiau a chyfraniad pobl eraill". Gallai hyn ymwneud â nifer o agweddau. Byddem yn annog Cymwysterau Cymru i fod yn fwy penodol yn rhai o'r meini prawf hyn.

Yn 19.1 – nid yw'n glir o'r llinyn:rhaid i gynnwys: ddatblygu cynnwys..... gwall teipio ydyw, o bosibl.

Yn 22.2, ystyriwch a oes angen ...'lle bo'n briodol', mewn gwirionedd, os ydych am sicrhau bod rhaid defnyddio technoleg ddigidol.

3. Y Gyfres Sgiliau: Prosiect Personol

Nid yw disgrifwyr creadigrwydd yn canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau creadigol, mewn gwirionedd, ac ystyriwch hefyd p'un a yw 'arloesi' yn bennawd buddiol. Nid oes rhaid iddo fod ynglŷn ag arloesi bob amser, ond datblygu eu sgiliau creadigol a meddwl beirniadol.

Nid yw 'effeithiolrwydd personol' yn glir iawn, ac nid yw disgrifwyr yn ymddangos yn heriol iawn.

Ystyriwch p'un a allai 'Sgiliau cyfannol – is-sgiliau' (Atodiad 1) fod yn rhestr ticio gofynion, ac o ganlyniad, bydd grŵp o ddisgyblion yn llunio prosiectau tebyg iawn i fodloni'r meini prawf hyn.

4. Cymwysterau Sylfaen cyffredinol

A oes unrhyw gyfeiriad at sut bydd y dysgwyr cywir yn cael eu dewis i ddilyn y cyrsiau hyn? A ddylid cael meini prawf i ddarparwyr eu dilyn i atal ymgeisiau helaeth neu amhriodol?

5. Cymwysterau Sylfaen yn gysylltiedig â gwaith

Mae'r rhain wedi'u cysylltu'n glir â'r cyrsiau TAAU, ac felly mae'r un sylwadau'n berthnasol.